

Марина Кошкіна: «Я за правду, але більшою мірою за надію»

Марина Кошкіна у фільмі «Із зав'язаними очима». Режисер Тарас Дронь. 2020.

Розмовляла Вікторія Котенок

– *Марино, вам дуже пощастило з викладачем в університеті. Прикладом яких професійних і особистих навичок став для вас Богдан Бенюк?*

– Завдяки Богдану Михайловичу я потрапила в Університет імені Івана Карпенка-Карого у свій 21 рік. Вперше я пробувала вступити у 18. Коли повернулася додому, через два тижні помер батько... У мене був важкий період особистісної втрати, який триває вже 10 років. Але нині це дає мені чітке розуміння, чому і заради кого я в акторській професії. Батько в мене вірив і бачив у майбутньому акторкою. Друга спроба вступити була більш виваженою і свідомою. Хоча нічого про кіно і театр я не знала, окрім якихось дешевих телесеріалів. Я була абсолютно неосвіченою, і тільки завдяки своєму майстру, а ще режисеру Давиду Петросяну, який у гуртожитку жив у сусідній кімнаті, я почала читати, переглядати фільми і вистави, інтелектуально розвиватися. Днями і ночами. *(Емоційно)* І мені це так сподобалося!

– *Давайте повернемося до Богдана Бенюка...*

– Завдяки вчителю, я тепер говорю українською. Своїм прикладом він прищепив любов до мови, до країни, бажання пізнавати її і розуміння, що я – українка, хоч і без карих очей і чорних брів *(усміхається)*. «Кошкіна, ти ж українка!» – не раз чула від нього. А ще він часто говорив про те, що ми маємо кайфувати від обраної професії і бути чесними. Одного разу він мене і мого партнера окремо на 8 ранку викликав, щоб сказати: *(емоційно)* «Ви що?! Хіба так люблять?! Як ти дивишся на неї? І стоїте обоє так, наче доторкнулися один до одного не хочете... Що ви мені тут граєте?..»

Чесність. Простота. І почуття гумору. У будь-яких ситуа-

Марина Кошкіна (н. 1993, м. Кременна Луганської області) – акторка театру і кіно, заслужена артистка України (2021). Закінчила КНУТКіТ ім. І. Карпенка-Карого (викладач – Богдан Бенюк). Дебютувала у 2017 році у виставі «Гагарін та Барселона» (Київський Молодий театр). З 2018 працює у Національному театрі ім. І. Франка. Ролі: Наталя («Лимерівна» Панаса Мирного), Софія («Безталанна» Івана Карпенка-Карого; реж. обох Іван Уривський), Кассандра (однойменна вистава за драмою Лесі Українки), Кай і Розбійниця («Снігова королева» Ганса Крістіана Андерсена, реж. Давид Петросян), Віргілія («Коріолан» Вільяма Шекспіра, реж. Дмитро Богомазов) та ін. У кіно знімається з 2017 року. Ролі: Галя у документальній стрічці «Будинок "Слово"» Тараса Томенка (2017), Устя в історичному фільмі «Захар Беркут» Ахтема Сеїтабалева та Джона Вінна (2019), Ніна у драмі «Забуті» Дар'ї Онищенко (2019), Іванка в мелодрамі «Віддана» Христини Сиволап (2019), Юля у драмі «Із зав'язаними очима» Тараса Дроня (2020), Галина у «Вірити» Артема Шемета (2021) та ін. Лауреатка кінопремії «Золота дзига» та фестивалю «Корона Карпат» за роль у фільмі «Забуті» (2021). Навесні 2022 року заснувала Благодійний фонд «МУР (Мистецький Український Рух)» з метою підтримувати творчий розвиток дітей-сиріт, дітей з малозабезпечених та багатодітних сімей, а також надавати матеріальну і ментальну протекцію людям усіх творчих професій та їхнім сім'ям.

ціях. Богдан Михайлович віддається на повну. Коли грає будь-яку виставу в театрі – завжди у хорошому настрої. Я часто заходжу до нього в гримерку порадитися, поспілкуватися, пожартувати... Він замінив мені тата. Відчув, що мені не вистачає батьківської любові та опіки, й огорнув мене ними. Але я не нав'язуюся, телефоную лише у справі. Намагаюся тримати дистанцію, як і з усіма колегами – акторами чи режисерами, адже відділяю особисте і професійне життя. Не хочу ніякого панібратства, бо знаю, що воно може зашкодити. Бо режисери часто «розчиняються» в акторах і перестають помічати деякі речі. Це і для актора погано, і для вистави.

– *За чотири роки роботи у театрі у вас з'явилися і головні, і дру-*

горядні ролі. Яка чи які героїні на сьогодні вважаєте важливими у творчості?

– Я чесно ставлюся до своєї роботи, над кожною роллю сумлінно працюю. Переписую текст, спеціально готуюся, раніше приходжу на роботу. Творчий зріст дали мені дві героїні – Кассандра і Софія з «Безталанної». Я багато проплакала над цими ролями. Не все виходило, не все розуміла, не з усім погоджувалася. А по-іншому у мене і не виходить. Режисери довіряють мені внутрішньо сильних і вольових жінок, хоч і чутливих. В жодній я не граю саму себе. Але я добре відчуваю цих сильних жінок, відчуваю якусь спорідненість з ними. Я сприймаю їх як людей, які живуть у наш час, їхні вчинки оцінюю через призму сьогодення. Так нас вчив Богдан Михайлович... А ще через ролі я відкриваю щось нове у собі, формую себе як особистість.

– Як працювали над образом Кассандри?

– У Кассандрі мені цікаво було показати не пророчицю, а її жіночу долю. У п'єсі є її особиста історія з Долоном, її жертвовність заради сім'ї та своєї країни. Герої повторюють «безумна Кассандра», а для мене вона не безумна. Я граю людину, яка знає і розуміє, так би мовити, трагічний фінал подій. Коли працювала над роллю, думала: от лікар, який знає про невиліковний діагноз свого пацієнта, що він має казати йому? Він не пророк, він лікар, який знає правду, але не може вплинути на неї. Так, він бореться за життя іншої людини, але часто нічого не може змінити.

А ще я згадувала свого батька... Лікарі сказали, що йому залишилося три місяці. Він не знав, а я знала і нічого не могла змінити. Тож моя особиста історія теж лягла в основу цієї ролі. «Кассандра» – це більше про ілюзії, в якій нам так подобається жити. Сама себе запитувала: Марино, тобі краще знати правду чи мати хоч якусь надію? Не знаю... Інколи я за правду, але більшою мірою – за надію. І навіть нині, створюючи Благодійний фонд «МУР», продовжуючи жити-рухатися-працювати, я маю надію і віру у краще... Як це робила Андромаха, яка казала Кассандрі: «Замовчи вже зі своєю правдою! Я хочу мати хоч якусь надію на те, що мій син виживе!» І що б там не казали сьогоденні новини чи статистика, яка прогнозує наше гірке майбутнє, я – за надію. (Рішуче) Я хочу жити, захищати і будувати свою країну щодня. Я маю щось робити заради перемоги.

– Ваша Софія у «Безталанній» теж сильна і вольова?

– Коли я дізналася про розподіл, дуже засмутилася через стереотипне уявлення образу Софії. Біднесенька дівчина, жертва обставин... У мене вже на той час була Наталка з «Лимерівни». Моя перша головна роль, моя перша любов... Я не хотіла повторюватися... Але, коли почала працювати над роллю, то починала розуміти, що в її долі не все так просто. І я пішла від протилежного: Софія у мене зовсім не жертва обставин. Всі мої героїні – самотні. Але ця самотність не фізична, бо вони можуть з кимось бути у стосунках, але внутрішньо відчувати самотність.

Насамперед я зачепилася за першу сцену, коли на вечорниці вона одразу погоджується на пропозицію Гната погуляти, хоча знає, що той зустрічається з Варкою. Чому?

Я б на її місці не пішла, навіть якщо б мені цей хлопець дуже подобався. А Софія любить Гната і бореться за його кохання.

– А кого ж у виставі любить Гнат – Софію чи Варку?

– Кожна жінка інтуїтивно відчуває, люблять її чи ні. Багато з тих, хто розуміють, що їх не кохають, створюють свій власний світ ілюзій. Так сталося з Софією. Гнат любить обох дівчат, кожному по-своєму, і моя героїня знає про це.

Софія – сильна жінка, яка готова терпіти зраду. І, так, вона дуже нещаслива через це. У фінальній сцені п'єси вона сходить з розуму через те, що дізнається про зраду Гната. Для моєї Софії це не подія, бо вона знала про неї. Тому Гнат її не вбиває, як за твором. Жінка просто йде з дому... Сама. Без нічого. У фіналі вона нарешті пориває з цим світом ілюзій і реально дивиться на всі речі. Тверезіє і стає нормальною. Тому це історія про сильну, але нещасливу жінку.

– Давайте перейдемо до вашої кінотворчості. В якому повнометражному фільмі відбувся ваш дебют?

– Це були стрічки «Коли падають дерева» Марисі Нікітюк і «Кіборги» Ахтема Сеїтаблаєва. Але і там, і там мене вирізали (сміється). Отакий був початок... Єдине, що у «Кіборгах» таки залишили у 4-серійній версії. У мене там маленький епізод: грала медсестру, Ахтем – лікаря. Ми оперували пораненого, якого грав Андрій Ісаєнко. Пригадую моє захоплення грою Андрія, коли ми його начебто наживо різали. Це було дуже круто! Я тоді навчалася ще на другому курсі, всі ази акторської майстерності всмоктувала в себе, як губка. Пам'ятаю, перед зйомками «Кіборгів» просила зустрічі з режисером, щоб розібрати роль. «Марино, все буде добре», – заспокоїв мене Ахтем. І він ще не раз мені повторював ці слова, коли знімали «Захара Беркута». Вони дуже заспокоювали, додавали впевненості у собі. Ахтем належить до тих режисерів, яким можна довіряти.

– Який досвід ви отримали на зйомках «Захара Беркута»?

– Важливо вірити в себе і ризикувати. Навіть коли весь світ тобі казатиме: «ні, це не можливо», «ти ще мала», «ти не знаєш англійської», «зніматися з Робертом Патріком, що тобі таке наснилося»... Цей фільм надав мені впевненості у тому, що все можливо.

– 2019 і 2020 роки були врожайними на головні ролі. «Забуті», «Віддана», «Із зав'язаними очима». Героїні різні...

– У «Відданій» Христини Сиволап у мене характерна трагікомедійна роль другого плану. Граю дружину священника – руденьку Іванку. Мені вона дуже сподобалася. Роман «Фелікс Австрія» Софії Андрухович вражає. Я його прочитала за кілька годин! У книжці моя Іванка виписана трішки дурнуватою, а я запропонувала інше. Так, вона кумедна, але не через те, що нерозумна. По-перше, вона самотня, а по-друге, хвора на епілепсію. А смішна просто від своєї простоти і відірваності від соціуму. Їй бракує спілкування, друзів...

– А як щодо «Забутих» та «Із зав'язаними очима»?

– Завдяки фільму «Забуті» Дар'ї Онищенко, як би це пафосно не звучало, я ще дужче почала любити свою країну. А ще стала більш чутливою до подій та людей, які пережили те саме, що моя героїня Ніна. Хтось каже, що це лише кіно...

(Серйозно) Але це не кіно, це – життя. На прем'єрі у Польщі до мене підійшла дівчина, подякувала за фільм і сказала, що її мама – вчителька у Луганській області, і з нею трапилося майже таке. А далі ми обіймалися і плакали...

Єдиною перепоною до мого затвердження на роль Ніни було те, що зовнішньо я більше на школярку схожа, аніж на вчительку. Але мені зробили макіяж, пофарбували волосся, вдягнули підбори, підібрали одяг... Знаєте, ніколи не вважала себе красунею. Але завдяки театру і кіно почала себе любити. Кажуть, моя зовнішність є універсальною, бо з неї можна «ліпити» різні образи. У «Забутих» я відчула себе особливою, такою, яка я є, і навчилася користуватися цим. Не боюся бути страшною і некрасивою, мені, навпаки, цікаво змінюватися і бути різною завдяки своїй роботі.

– *Приміром, як у фільмі «Із зав'язаними очима» у ролі бійчині...*

– Так. Завдяки цій стрічці я почала займатися спортом. І тепер він є невід'ємною частиною мого життя. Тепер я можу себе захистити... Цей фільм ще раз переконав мене у тому, що моя професія є крутою, багатогранною, через неї можна знайомитися з іншими професіями, різними людськими долями і ставати кращою. Моя викладачка Олена Щурська якось сказала: «Якщо ти йдеш вірним шляхом у професії, то ти, як особистість, кожною своєю роботою будеш ставати кращою». Своїх героїнь я виправдовую.

Недавно мене запросили на показ цього фільму у Стрию. Було біля 200 людей, серед яких багато військових. Мене проймало до мурах, особливо тема героїні Лариси Руснак, яка втратила сина на війні... А скільки зараз таких історій про загиблих або зниклих безвісти хлопців, а скільки мам, жінок, які на них чекають... Фільм наче якийсь пророцтво. Це є зараз і буде потім... Адже точної статистики загиблих українців сьогодні не озвучують...

І от з цими жінками ми спілкувалися про те, як жити далі, коли ти втратив найдорожчу людину, чи маєш ти право на життя? Посил моєї героїні з екрану: «Ти маєш жити. Бо хлопці йдуть на війну не для того, щоб ми тут страждали. А для того, щоб ми жили хорошим повноцінним життям. За це вони борються». Ця стрічка про життя. Вона – для жінок. І для багатьох стала наче «цілющою пов'язкою».

– *Нині українські прем'єри виходять лише за кордоном. Є стрічки й за вашої участі. Розкажіть про них?*

– Прем'єра фільму «Снайпер. Білий ворон» Мар'яна Бушана відбулася у травні в Прибалтиці. Його показували у Латвії, Литві та Естонії, збираючи кошти на потреби ЗСУ. Головну роль грає Павло Алдошин, який нині захищає нашу країну, а я граю його дружину. За професією герой учитель і еколог, та коли почалася війна 2014 року, вирішує йти захищати країну і стає крутим снайпером. Головним мотивом до цього рішення стало вбивство ворогами його дружини. Зараз чую багато таких історій, як біологи, юристи, програмісти на передовій.

А ще фільм «Вірити», який зняв Артем Шемет, студент акторського курсу Дмитра Богомазова. Він та Ігор Качур створили повнометражне кіно про Україну 1940-х років. Про той час, коли влада забороняла діяльність церков,

а люди боролися за свою віру. Головну роль – священника – грає Анатолій Яценко. Мені дісталася роль дружини простого віруючого, якого заслали у табори. У фільмі показано періоди, коли моїй героїні 18, 30 і 60 років. Я була проти зістарення гримом. Адже це кіно, і все добре видно. Але режисер запевнив мене, що це такий хід, що так треба.

– *Бачила новину, що незабаром має відбутися прем'єра фільму «Будинок “Слово”. Нескінчений роман» Тараса Томенка.*

– Його прем'єра відбулася торік у Польщі¹, а в Україні її вперше покажуть на Фестивалі глядацького кіно «Миколайчук Open» у Чернівцях². Це одна з моїх перших робіт, бо фільм уже давно знімався. Я граю одну з головних жіночих ролей – дівчину, яка працює офіціанткою в їдальні цього легендарного будинку. Головного антигероя у фільмі грає Дмитро Олійник. Саме в нього закохується моя дівчина, чією наївністю і простодушністю він користується. На жаль, вона на їхні стосунки дивиться через рожеві окуляри: вірить у взаємну любов і спільне подальше життя. Та все для неї закінчується дуже драматично.

– *На вашу думку, яке головне завдання зараз перед собою мають ставити українські кіно і театр?*

– Я про це не раз думала. Дуже часто нині ми чуємо слова, що займається театром, кіно, мистецтвом під час війни «не на часі»... Ці думки мучили мене, коли поверталася у Київ грати свою першу виставу у театрі... Як грати, як знайти виправдання своїй роботі?.. Адже проблеми, які сьогодні в реальному житті, важливіші, ніж ті, що ми показуємо у виставі... Але, щоб бути чесною перед собою та іншими, треба виходити і робити свою роботу. Тут і зараз.

Пригадую показ у Стрию, після якого один військовий сказав: «Дякую, Маріно, що ви приїхали до нас. Бо без мистецтва скучно жити». А потім якийсь один художник спитав, чим я займаюся. А я волонтерила у Львові на вокзалі, збирала гроші на амуніцію для хлопців, шукала гуманітарну допомогу для потребуючих і вважала, що це зараз моя головна місія. На що він мені відповів: а що ж тоді далі буде з мистецтвом, якщо творчі люди його покинуть... Мене його слова змусили задуматися.

Мистецтво потрібне сьогодні. Знаєте, чому? Бо глядацькі зали повні людей. Навіть у великій залі недавно на виставі був аншлаґ. У людей є потреба у театрі. Вони хоча б на трішки прагнуть відволіктися від сьогоднішніх реалій. Хоча я, зі свого боку, хвилююся, щоб вони не перейшли межу і зовсім не забули про війну. Тому треба нагадувати про неї і діяти: збирати кошти, допомагати військовим, людям, які опинилися в біді, ділитися чим можеш. Щодня робити хоч щось для нашої перемоги.

Загалом, переконана, що театр – це крута арт-терапія! Тут можна і поплакати, і посміятися. Майже як на прийомі у психотерапевта. Театр – велика цілюща сила. І я би створювала спеціальні проекти, аби більше людей притягувати до театру.

Травень, 2022

¹ На 37-му Варшавському кінофестивалі.

² На момент виходу інтерв'ю фестиваль вже відбувся. Стрічка була показана 17 червня.